

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 568/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kriittisten merikaapeleiden turvallisuuden parantamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jukka Kopra /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 568/2022 vp:

Mihin pikaisiin toimiin hallitus ryhtyy merikaapeleiden turvallisuuden parantamiseksi ja niiden sijaintitietoa koskevien laiminlyöntien oikaisemiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Vedenalaiset kaapelit ja putkijohdot merkitään ja kuvataan suomalaisilla merikartoilla kansainvälisen merikartoitusjärjestön IHO:n merikarttastandardien S-57 ja S-4 mukaisesti. Johtojen ja kaapeleiden sijainti ja kulku merkitään kartalle Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin vastaanottaman valmistumislmoituksen tietojen perusteella. Kaapelit ja vedenalaiset putkijohdot on tarpeellista merkitä niiden tahattoman vahingoittamisen sekä niistä mahdollisesti muille aiheutuvien vahinkojen välttämiseksi. Ne ovat siten vesiliikenteelle merkittäviä navigointiin liittyviä tietoja.

Kaapelit ja putkijohdot ovat osa INSPIRE-direktiivin soveltamisalaan kuuluvia kansallisia paikkatietoja, jotka ovat tältä osin Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin vastuulla. INSPIRE-direktiivi on pantu täytäntöön kansallisesti lailla paikkatietoinfrastruktuurista (421/2009, muutos 1502/2015) ja asetuksella paikkatietoinfrastruktuurista (725/2009). Sen soveltamisalaan kuuluvat lain 3 §:ssä lueteltujen teemojen paikkatietoaineistot.

Paikkatietoa hallinnoivan viranomaisen on laadittava ja pidettävä ajan tasalla tämän lain soveltamisalaan kuuluvia paikkatietoaineistoja ja näitä aineistoja koskevia tietopalveluja kuvaavat tiedot (metatiedot). Lisäksi paikkatietoaineistoista on laadittava ja pidettävä yllä yhteiskäyttöinen versio, jonka on oltava tietoverkossa katseltavissa ja siirrettävissä.

Kansallisesti direktiivin soveltamisalaan kuuluvien paikkatietoaineistojen luetteloa ylläpidetään paikkatietoasian neuvottelukunnan aineistoluettelossa. Pääsääntöisesti direktiivin soveltamisalaan kuuluvat paikkatiedot on jaettava avoimena aineistona. Sama periaate koskee myös ns. avoimen datan direktiiviä ja sen kansallista täytäntöönpanoa.

Lähtökohtaisesti Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kuvaa ja merkitsee merikaapelit merikarttoilleen vallitsevien periaatteiden mukaisesti, jonka tarkoitus on estää niiden vahingoittuminen esim. ankkuroinnin ja pohjatroulauksen yhteydessä. Uudet merikaapelit tulevat tätä periaatetta noudattaen myös ns. Oskariin. Esimerkiksi Virossa kaapelitiedot julkaistaan Viron maanmittauslaitoksen toimesta.

Merikartoille ja siten myös lataus- ja katselupalveluun (Oskari) on merkitty kaikki vesilain lupamenettelyn kautta tulevat kaapelit. Sääntely mahdollistaa tietojen saatavuuden rajoittamisen esimerkiksi yleisen turvallisuuden nojalla. Tietojen avoimuutta suhteessa turvallisuuteen arvioidaan jatkuvasti.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ohjeessa Ilmajohdojen sekä kaapeleiden ja putkijohtojen asettaminen vesialueella (TRAFICOM/216486/03.04.01.01/2021) on kuvattu niiden suunnitteluun, asettamiseen ja kohteiden kuvaamiseen merikartoilla liittyvät menettelyt.

Vedenalaiset kaapelit ja putkijohdot ovat olleet digitaalisina saatavilla osana elektronisia merikarttoja jo vuodesta 1999 ja osana paikkatietopalveluja vuodesta 2005. Tuota kautta ne on ladattu myös kaupallisten toimijoiden johdettuihin tuotteisiin eli esimerkiksi huviveneissä käytettäviin plottereihin ja erilaisiin karttapalveluihin.

Tietojen avoimuutta on laajemminkin tarpeen jatkossa pohtia myös turvallisuusnäkökulmasta entistä tarkemmin. Paikkatietoasiain neuvottelukunta on kansallinen Maa- ja metsätalousministeriön asettama koordinaatioelin, jonka tehtävänä on seurata ja arvioida kansallisen paikkatietoinfrastruktuurin kehitystä ja koordinoita INSPIRE-direktiivin toimeenpanoa.

Helsingissä 21.11.2022

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

VN/29294/2022-LVM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: